

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

(๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง

(๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

งานมาปนกิจสงเคราะห์เป็นงานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และเป็นสวัสดิการสังคมรูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีการตายเกิดขึ้น โดยประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลบริหารจัดการกันเองในชุมชนซึ่งเป็นรากฐานที่นำไปสู่ความมั่นคงเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณของรัฐ โดยมีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลมิให้เกิดการทุจริต ฉ้อโกง และมีกฎหมายที่ควบคุมการดำเนินกิจการมาปนกิจสงเคราะห์ให้เป็นไปโดยสุจริต ป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยกฎหมายว่าด้วยการมาปนกิจสงเคราะห์ฉบับแรกของไทย ได้แก่ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ต่อมามีการออกพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยเพิ่มการมาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐเพื่อเป็นสวัสดิการของหน่วยงานราชการต่าง ๆ และกระจายอำนาจสู่จังหวัดโดยแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่จังหวัด มีอำนาจอนุมัติและอนุญาตในการดำเนินกิจการสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ยังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น วิธีการควบคุมสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ยังไม่รัดกุมพอที่จะป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบของกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ ทำให้สมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ และสมาชิกสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ได้รับความเสียหาย จึงมีการออกพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒) เป็นนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่ทำหน้าที่ดูแลการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อให้สามารถคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป มีการพัฒนาการทางเทคโนโลยี แต่บทบัญญัติของกฎหมายทำให้ไม่สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการสมาคมได้ เช่น การเชิญสมาชิกเข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ส่งผลให้สมาชิกไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุม หรือไม่สะดวก หรือไม่สามารรถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบการดำเนินการกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้ อีกทั้งการจัดทำทะเบียนสมาชิกและสมุดชำระเงินประจำตัวสมาชิก และการจัดเก็บหลักฐานทางการเงินและบัญชีที่ยังเป็นรูปแบบเอกสาร ทำให้เปลืองพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร หรืออาจมีปัญหาเอกสารสูญหาย การควบคุมดูแลสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบของกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ สร้างความเสียหายให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสมาคมประจำท้องที่ที่จำกัดให้ต้องอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เท่านั้น ทำให้ไม่สะดวกสำหรับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ในต่างจังหวัด รวมทั้งบทบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและการดำเนินการกรณีมีการทุจริตในองค์กรยังไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงควรปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และเท่าทันกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อแก้ไขปัญหาล้าสมัยของกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่เท่าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การที่ไม่สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ การควบคุมดูแลสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ข้อจำกัดในการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสมาคมประจำท้องที่ และโทษทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและการดำเนินการกรณีมีการทุจริตในองค์กรที่ไม่เหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

- เพื่อแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการโดยนายทะเบียน ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเท่าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ปรับปรุงการควบคุมดูแลสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มช่องทางการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสมาคมประจำท้องที่ที่สามารถอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ และปรับเพิ่มโทษทางอาญาเกี่ยวกับการทุจริตและการดำเนินการกรณีมีการทุจริตในองค์กรให้เหมาะสม

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้แก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการดำเนินกิจการของสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์และการฌาปนกิจสงเคราะห์ภาคีรัฐหลายวิธี ได้แก่ การให้คำแนะนำ/ตอบข้อหารือ การประชุมชี้แจงนายทะเบียน และสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย การแจ้งแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายให้แก่นายทะเบียน และสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีมีการร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยขอความร่วมมือให้นายทะเบียนใช้อำนาจตามกฎหมายตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และบางกรณีนายทะเบียนกลางอาจลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยตัวเองและให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขปัญหตามทีกฎหมายกำหนดต่อไป ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นยังไม่เพียงพอต่อการกำกับดูแลสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้อย่างทั่วถึง โดยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการประชุมชี้แจงนายทะเบียน และสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

- ไม่มี

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่อย่างไร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(๑) มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ มีการได้รับเงินจำนวนหนึ่งเมื่อสมาชิกถึงแก่ความตาย มีการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันมิให้มีการทุจริตเงินของสมาคม หรือไม่จ่ายให้กับผู้รับเงินสงเคราะห์หรือจ่ายเงินสงเคราะห์ไม่ครบ แต่กฎหมายนี้จะแตกต่างจากพระราชบัญญัติการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ เมื่อมีสมาชิกสมาคมคนใดคนหนึ่งถึงแก่ความตาย สมาชิกคนอื่น ๆ ในสมาคมจะช่วยกันออกเงินค่าจัดการศพตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ เพื่อส่งมอบให้กับผู้รับเงินสงเคราะห์ของสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย เพื่อเป็นเงินค่าจัดการศพ และเงินสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย โดยจะไม่สามารถกำหนดจำนวนเงินที่ได้รับเป็นจำนวนที่แน่นอนตายตัวได้ว่าจะจะเป็นเงินจำนวนเท่าใดดังเช่นการดำเนินกิจการของกรมธรรม์ประกันชีวิต ทั้งนี้ จำนวนเงินสงเคราะห์ที่จะได้รับจะขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันที่สมาชิกแต่ละคนถึงแก่ความตาย และอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ รวมถึงการที่ไม่มีหลักประกันใด ๆ ว่าผู้รับเงินสงเคราะห์ของสมาชิกที่เสียชีวิตจะได้รับเงินสงเคราะห์ในกรณีที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มีการเลิกสมาคมไปก่อน และสมาชิกจะไม่ได้รับเงินที่จ่ายไปแล้วคืนกลับมา เนื่องจากการจ่ายเงินสงเคราะห์มิใช่การฝากเงินสมดังเจตนารมณ์ของการเป็นฌาปนกิจสงเคราะห์ที่มีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน

(๒) มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ คือ มีบทนิยามที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินกิจการตลอดจนถึงขั้นตอนการชำระบัญชีเมื่อเลิกสมาคมหรือสหกรณ์ ส่วนที่แตกต่างกัน คือ บทลงโทษ และวัตถุประสงค์ ซึ่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มุ่งเน้นการทำเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่พระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๔๕ มุ่งเน้นการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันโดยไม่ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน เป็นการกระทำโดยสาธารณประโยชน์

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไร แก่ใครบ้าง

- จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการรวมตัวกันของประชาชนที่ตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวเท่าที่จำเป็น ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอลงทะเบียนจัดตั้งสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียนประกอบด้วย ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน ยื่นคำขอพร้อมด้วยข้อบังคับ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อนายทะเบียนในเขตที่จะใช้เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานของสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน โดยคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอลงทะเบียน ต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และคำนึงถึงความสะดวกของผู้ยื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายและเพื่อการคุ้มครองประชาชน

- ก่อให้เกิดหน้าที่แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานคร

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว โดยอธิบดีและนายทะเบียนกลาง มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในภาพรวม ประกาศการจัดตั้งสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน และเลิกสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน ในราชกิจจานุเบกษา ตระเตรียมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนและเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวง ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นที่กระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคม หรือการกระทำโดยทุจริตต่อกิจการของสมาคม

- กระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาอุทธรณ์และเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

- จังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่จังหวัด และวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนายทะเบียน รับจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียน และกำกับดูแลการดำเนินงานของสมาคมฉ้อโกงที่ต่อนายทะเบียนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และหลักธรรมาภิบาล

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก่ไข คุ่มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

- กรณีนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานคร ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ ผู้จดทะเบียนสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือนายทะเบียนประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ ผู้จดทะเบียนสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

- ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์และการอาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ ได้รับการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับเงินสงเคราะห์ของผู้รับเงินสงเคราะห์ของสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย

- ประชาชนที่เป็นผู้จัดการศพ หรือทายาทผู้ได้รับเงินสงเคราะห์ จะได้รับเงินที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการจัดงานศพได้อย่างเหมาะสมตามฐานะ หลักศาสนาและตามประเพณีของท้องถิ่น หรืออาจมีเหลือสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวในระยะแรกที่สมาชิกเสียชีวิต

- ประชาชนที่เป็นสมาชิกมีหลักประกันความมั่นคงในด้านการมีเงินจัดการศพหลังเสียชีวิต โดยไม่สร้างภาระให้กับครอบครัวและบุตรหลาน

- ประชาชนที่เป็นสมาชิกสามารถตรวจสอบการดำเนินงานกิจการสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ได้มากขึ้น จากการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินงานกิจการสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์

- มีการกำกับดูแลการดำเนินงานกิจการของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำกับดูแลการอาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐโดยนายทะเบียนการอาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตเงินของผู้ดำเนินงานอาปนกิจสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวก หรือลดขั้นตอน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จะดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติผ่านการประชุมชี้แจงการทำความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจผ่านสื่อสารสนเทศและเว็บไซต์ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวต่อไป

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีแผนงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้แก่นายทะเบียนสมาคม กรรมการ และเจ้าหน้าที่สมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่การอาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐ ผ่านสื่อสารสนเทศและเว็บไซต์ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

- จัดทำระบบทะเบียนสมาชิก ระบบบัญชี ระบบตรวจสอบคุณสมบัติของกรรมการ โดยมีฐานข้อมูลที่ชัดเจนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการตรวจสอบ

- พัฒนาเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน ให้สมาชิกสามารถเข้าใช้งานได้สะดวก

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามกฎหมาย
- การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้งบประมาณในการดำเนินการตามปกติของหน่วยงาน โดยไม่ได้สร้างกรอบอัตรากำลังเพิ่ม หรือปรับโครงสร้างองค์กรเพิ่มเติม จึงไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณ

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องต่าง ๆ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ดังนี้

๑) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการการណาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้การตรวจสอบการดำเนินงานของกรรมการและเจ้าหน้าที่สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ ให้มีความโปร่งใส ป้องกันการทุจริต ได้แก่

- การเรียกประชุมใหญ่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ไลน์ อีเมล เป็นต้น
- การจัดประชุมใหญ่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้สมาชิกสามารถเข้าร่วมประชุมใหญ่สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมอบผู้แทนเข้าร่วมประชุม ทำให้เกิดการตรวจสอบการดำเนินงานของกรรมการสมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ว่ามีความโปร่งใสเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกหรือไม่
- สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ที่มีสมาชิกเกิน ๑๐,๐๐๐ คน ต้องมีการถ่ายทอดการประชุมใหญ่ผ่านสื่อสาธารณะหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์สามารถจัดเก็บหลักฐานการลงทะเบียนสมาชิกทั้งในรูปแบบเอกสาร หรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บ ซึ่งจะช่วยลดการใช้กระดาษ และลดการใช้พื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารลง
- สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ สามารถจัดเก็บหลักฐานทางการเงินและบัญชีเป็นเอกสารหรืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถตรวจสอบและยืนยันการรับหรือจ่ายเงินได้

๒) ปรับการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงานให้เหมาะสม คล่องตัวมากยิ่งขึ้น ได้แก่

- ปรับลดจำนวนข้อบังคับที่ใช้ในการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ จากเดิมที่ต้องยื่นข้อบังคับจำนวน ๓ ฉบับ เหลือ ๒ ฉบับ และให้คำนึงถึงความสะดวกของผู้ยื่น
- ปรับลดเวลาการรายงานข้อมูลทะเบียนสมาชิกที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกต่อนายทะเบียน จากรายงาน ๔ ครั้ง เมื่อสิ้นเดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และธันวาคมของทุกปี เป็นรายงานครั้งเดียวภายในสิ้นเดือนกรกฎาคมของทุกปี
- เปลี่ยนการใช้บัตรประจำตัวของนายทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่และมีผู้เกี่ยวข้องร้องขอให้แสดงบัตร จากบัตรประจำตัวตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด เป็นบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัด

๓) ปรับปรุงการควบคุม ตรวจสอบสมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ได้แก่

- สมาคมណาปนกิจสงเคราะห์ ต้องกำหนดวิธีการจ่ายเงิน การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินให้ชัดเจนขึ้น โดยการจ่ายเงินเพื่อการบริหารจัดการสมาคม ต้องคำนึงถึงฐานะการเงินของสมาคมทั้งระยะสั้นและระยะยาว รายงานใดที่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินของสมาคม ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่และนายทะเบียนก่อน จึงจะใช้บังคับได้

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องปิดประกาศวันและเวลาเปิดทำการไว้ที่หน้าสำนักงานให้เห็นอย่างชัดเจน โดยกำหนดวันและเวลาเปิดทำการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ยกเว้นสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ คน สามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียน เพื่อพิจารณาอนุญาตวันและเวลาเปิดทำการได้ตามความจำเป็น

- เพิ่มวาระในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีจาก ๔ เรื่อง เป็น ๗ เรื่อง ที่มีความสำคัญเพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ให้มีความโปร่งใสมากขึ้น

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกและจัดเก็บหลักฐานที่ใช้ประกอบการลงทะเบียนไว้ที่สำนักงาน

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องรายงานข้อมูลทะเบียนสมาชิกตามที่มีอยู่ต่อนายทะเบียนภายในสิ้นเดือนมกราคมของทุกปี

- นายทะเบียนต้องรายงานข้อมูลทะเบียนสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ทุกแห่งในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อสิ้นปีปฏิทินของทุกปี

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องจัดทำบัตรประจำตัวสมาชิก สมุดชำระเงินประจำตัว หรือรหัสการเป็นสมาชิกให้สมาชิกทุกคน รวมทั้งมีบัญชีชำระเงินประจำตัวสมาชิก จัดทำงบการเงิน และจัดเก็บหลักฐานทางการเงินและบัญชี

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องจัดทำงบการเงิน รายงานทางการเงินและบัญชีของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงินและงบกระแสเงินสดของสมาคมในรอบปีที่ผ่านมาเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ และเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่ออนุมัติภายในสิ้นเดือนเมษายนของทุกปี

- หลังการประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องรายงานงบการเงินที่มีคำรับรองของนายกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือผู้ตรวจสอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องก่อนรายงานให้นายทะเบียนเพื่อตรวจสอบ และต้องแสดงงบการเงินไว้ที่สำนักงาน และเผยแพร่ทางสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียได้ตรวจสอบ

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่มีสมาชิกเกิน ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้รับรองงบการเงินร่วมกับนายกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

- ในกรณีที่ไม่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้การรับรองงบการเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่นายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบงบการเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

- สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องเก็บรักษาบัญชีและหลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชี

- ผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคำขอต่อสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อตรวจสอบเอกสาร คัดเอกสาร หรือขอคัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ถ้าสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ปฏิเสธ ให้ยื่นขอต่อนายทะเบียนเพื่อสั่งการให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เปิดเผยเอกสาร

- อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจร้องทุกข์หรือฟ้องคดีหากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ไม่ดำเนินการร้องทุกข์หรือฟ้องคดี กรณีกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์หรือบุคคลใด กระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือกระทำโดยทุจริตต่อกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

- นายทะเบียนมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ การใช้จ่ายเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และให้คำปรึกษาแนะนำแก่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อให้การดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล

- นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีหน้าที่และอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน และในกรณีการตรวจสอบกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอรายงานผลต่อนายทะเบียนและผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

๔) การเพิ่มการชำระค่าปรับเป็นพินัย โทษปรับและจำคุกให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด จะช่วยป้องปรามการฝ่าฝืนกฎหมายให้ลดลงได้

๘.๒ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

- การให้จัดเก็บหลักฐานการลงทะเบียนสมาชิก และการจัดเก็บหลักฐานทางการเงินและบัญชี โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บจะช่วยลดการใช้กระดาษลง

๘.๓ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่รัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

กำหนดให้การจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ต้องยื่นขออนุญาตจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ได้แก่ นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำกรุงเทพมหานคร นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำเมืองพัทยา นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำเทศบาลหรือนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวในฐานะนายทะเบียนกลาง จะดำเนินการประกาศการจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ในราชกิจจานุเบกษา

การจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ถูกต้องตามกฎหมายจะทำให้มีข้อมูลของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ในระบบข้อมูลของนายทะเบียนที่ช่วยให้ง่ายต่อการควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบการดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และหลักธรรมาภิบาล และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่เป็นสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

- ไม่มี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษทางอาญา

มีการปรับปรุงบทบัญญัติความผิด โทษทางอาญา และค่าปรับเป็นพินัย สำหรับการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การทุจริตและการดำเนินการกรณีมีการทุจริตในองค์กรให้เหมาะสม และได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือ ดำเนินกิจการทางปกครอง

เนื่องจากนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่ และนายทะเบียนการฌาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อควบคุม กำกับ ดูแลให้การดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์และการฌาปนกิจสงเคราะห์ภาครัฐอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ไม่ให้ไปกระทบสิทธิ หรือสร้างเงื่อนไขและภาระผูกพันที่เกินความจำเป็นต่อสมาชิก และสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(นางสาวแรมรุ่ง วรวิธ)

อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

๓ ตุลาคม ๒๕๖๗

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางอาภรณ์ อ่ำไพจิตร และนายอิทธิชัย รักษานวนวงศ์

โทร. ๐ ๒๖๕๙ ๖๗๒๓

อีเมล familychapa@dwf.go.th